

Едукативно
Информативни
Центар

производ, његове дуговечности, позиције у портфолију компаније, као и других фактора, компанија треба да предвиди активности конкурената у вези са комерцијализацијом интелектуалне својине, а потом и да изабере сопствену стратегију. Облици интелектуалне својине могу се користити „одбрамбено“ код таквих стратешких потеза, као што је постављање стандарда у технолошкој или тржишној области, креирање бренда, изградња баријера за конкуренте и ојачавање конкурентске предности. Такође, ови облици се могу користити и проактивно за сврхе сарадње приликом склапања договора о партнерству, унакрсном лиценцирању, стварања заједничког патентног фонда, и других споразума о сарадњи који доносе такве стратешке резултате, као што су умањење ризика или подела тржишног учешћа.

Завод за интелектуалну својину Републике Србије жели да помогне у процени потреба МСП, као и да идентификује и шири информације о најбољим праксама у области иновација и интелектуалне својине. Наш је циљ да пружимо подршку јачању сектора МСП у Србији. У том смислу, желимо да укажемо на начине изградње одрживе конкурентности малих и средњих предузећа.

Интелектуална својина

Инвестиција за будућност

Едукативно
Информативни
Центар

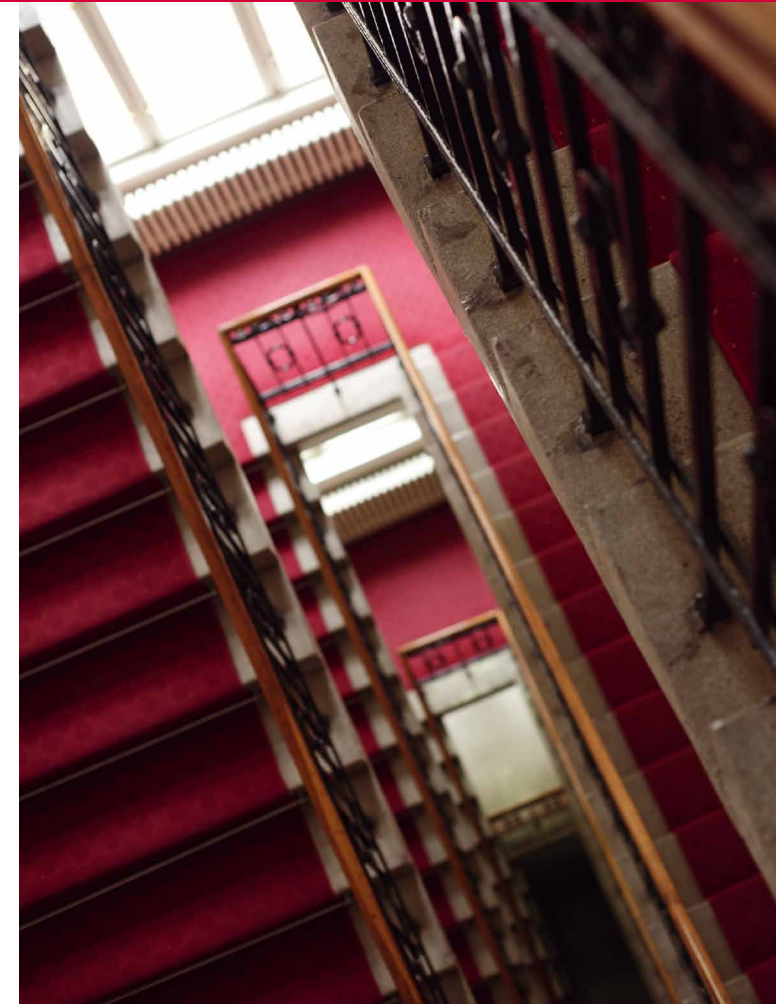

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5,
11 000 Београд; Телефон: (+381 11) 202 58 35; • Контакт е-mail:
info.EIC@zis.gov.rs

Пројекат финансира ЕУ,
њиме руководи Делегација Европске Уније у Републици Србији,
а спроводи га Европски завод за патенте.

Интеллектуална својина

Интеллектуална својина за пословање

Стратегија одрживог развоја Републике Србије захтева стварање привреде засноване на знању. За постизање овог циља од суштинске је важности развити одрживу конкурентност малих и средњих предузећа у Србији уз помоћ њиховог капацитета за иновације и заштиту интелектуалне својине. У глобалној економији која се све више ослања на знање, интелектуална својина (ИС) постала је један од кључних фактора за доношење свакодневних одлука. На тржишту се скоро свакога дана појављују нови производи, брендови и креативни дизајни који представљају резултат непрестане иновативности и креативности човечанства. Мала и средња предузећа (МСП) често су покретачка снага таквих иновација. Међутим, њихов иновациони и креативни капацитет не искоришћава се увек у потпуности, будући да многа МСП не поседују одговарајућа знања о систему интелектуалне својине и о заштити коју она пружа иновацијама, брендovima и дизајну. Подизањем свести о значају система интелектуалне својине међу МСП унапредиће се њихова конкурентност на тржишту роба и технологија, и њихово пословање биће обogaћено додатном вредношћу. Поред стандардних облика интелектуалне својине, као што су патенти, жигови и дизајн, којима се штите производи, процеси, услуге, брендови и друга средства компаније, посебну пажњу треба посветити и такозваним „меким облицима“ интелектуалне својине. У питању су пословне тајне, „know-how“ и поверљиве информације. Ови облици садрже важне

изворе знања у компанији, који доносе вредност њиховом пословању, чине велики део њихове тржишне вредности, те често утичу на њихову конкурентност. Они се не штите стандардним правима интелектуалне својине. Па ипак, компаније их могу заштитити помоћу уговора, рестриктивних клаузула и споразума о чувању информација. Уколико се добар изум, креација или „know-how“ не заштите, они могу постати својина конкурената који могу бити у бољој позицији за комерцијализацију производа или услуга по повољнијој цени. Коришћењем заштите интелектуалне својине, њени власници ће бити у могућности да одврате потенцијално кривотворење, као и да се успешно боре против реалног нарушавања права, будући да у заштићеној интелектуалној својини власник поседује јасан доказ власништва који се може користити у сврхе покретања судских спорова.

Приликом разматрања стратегија интелектуалне својине, МСП треба да процени снагу свог портфолија интелектуалне својине, узимајући притом у обзир и вредност своје „меке“ интелектуалне својине. Портфолио интелектуалне својине компаније треба посматрати као скуп кључних средстава који додају значајну вредност предузећу. Потпуно искоришћавање система интелектуалне својине омогућава компанијама да профитирају на основу свог иновационог капацитета и креативности, што потом охрабрује и помаже даље иновационе напоре.

Заштита изискује одређене трошкове, али њих пре треба посматрати као инвестицију него расход. Инвестирање у интелектуалну својину омогућава компанији да креира сопствени одбрамбени механизам против конкурената, успостави своју репутацију у области интелектуалне својине, промовише себе као иновативну фирму, и увећа своје шансе за успешну сарадњу са другим организацијама које имају развијену свест о значају интелектуалне својине.

Ефикасно управљање интелектуалном својином

Мала и средња предузећа могу имати користи од технолошких и комерцијалних информација које садрже базе података патената и жигова. Она се могу упознати са новим продорним технолошким иновацијама, идентификовати своје будуће партнере и стећи увид у иновационе активности својих конкурената. Такође, она могу проценити да ли ће својим активностима евентуално угрозити права интелектуалне својине која су у власништву конкурента у Републици Србији или у другој земљи. Ефикасно управљање интелектуалном својином подразумева и способност компаније да комерцијализује изуме, пронађе тржишта за своје брендове, лиценцира свој „know-how“, закључује уговоре о сарадњи и друге споразуме који обухватају интелектуалну својину, као и да ефикасно надгледа и спроводи своја права интелектуалне својине. Развој специфичне стратегије интелектуалне својине пружа подршку ефикасној употреби права интелектуалне својине. У зависности од величине тржишта за одређени